

Dagschoonmaak

Meer voordelen dan nadelen

Minder ziekteverzuim, de schoonmaker als collega, eenvoudiger personeelswerving, betere aansturing en lagere uurtarieven. Dat zijn enkele redenen waarom organisaties overstappen op dagschoonmaak. De trend lijkt door te zetten. De minpunten zijn immers niet onoverkomelijk.

Tekst: Christine van Eerd

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft inmiddels ruim twee jaar ervaring met schoonmakers die overdag aan het werk zijn. Het begon allemaal toen toenmalig staatssecretaris Mark Rutte vond dat zijn ministerie het goede voorbeeld moest geven. In 2003 sloot hij met de brancheorganisaties en de vakbonden immers een Arboconvenant waarin werd afgesproken dagschoonmaak te bevorderen. En dan kun je zelf natuurlijk niet achterblijven.

Plaatsvervangend locatiemanager Tino van Etten was vanaf het begin betrokken bij de overstap van avond- naar dagschoonmaak. 'Toen de staatssecretaris zijn belofte deed, was er nog niet zo veel ervaring met dagschoonmaak,' vertelt hij. 'Daarom zijn we met ingang van 1 januari 2004 eerst in een kleinere nevenvestiging van het ministerie begonnen en een jaar later op de hoofdvestiging. Bij de nieuwe Europese aanbesteding per 1 januari 2005 was dagschoonmaak een van de vereisten.'

Terugdringing van het ziekteverzuim was voor het ministerie een belangrijke reden voor de invoering van dagschoonmaak. Dat is dus elk kwartaal onderwerp van overleg tussen de locatiemanagers en de schoonmaakbedrijven (Hago en Gom). Van Etten: 'We houden dat nauwlettend in de gaten en het lijkt inderdaad beter te worden. Maar het heeft wel wat tijd nodig voordat die dalende trend echt resultaten oplevert.'

'Een ander belangrijk argument voor dagschoonmaak is dat het voor de medewerkers prettiger en gemakkelijker is om een volledige baan overdag te krijgen en het kan ook een uitkomst zijn voor deeltijdwerkers met schoolgaande kinderen. Zo kunnen de werknemers meer opbouwen en is het voor de schoonmaakbedrijven makkelijker om werknemers te vinden.'

Voordelen

Het hoofdkantoor van de Randstad Groep in Diemen koos in 2001

voor dagschoonmaak. Hier was kostenbesparing het belangrijkste argument. Maar er zijn meer voordelen van dagschoonmaak, vindt Farshad Farshadpour, manager Gebouwbeheer van Diemermere Beheer BV, het facilitair bedrijf van de Randstad Groep dat de drie kantoorgebouwen beheert. 'De schoonmakers hadden in deze goed geïsoleerde kantoren een onbehaaglijk gevoel als ze 's avonds aan het werk waren. Bovendien merken we dat het prettig is om contact te hebben met de schoonmakers. Mensen ruimen hun kantoor beter op als ze weten wie het schoonmaakt. Ze gaan er veel bewuster mee om. En als er overdag een ongelukje gebeurt, kunnen we makkelijker een schoonmaker oproepen om het weer in orde te maken.'

Schoonmakers die overdag aan het werk zijn, zijn meer collega's dan externen. Hoe kijken de medewerkers er tegenaan dat de schoonmakers overdag hun werkplek komen schoonmaken? 'De acceptatie is er wel', zegt Van Etten, 'maar niet iedereen zit erop te wachten. We hebben bij de introductie aangegeven waarom we dit doen. Onze medewerkers zijn die hele dag bezig met het maken van beleid voor sociale en werkgelegenheidsprojecten, dus het begrip is er wel.'

En worden schoonmakers nu meer gezien als collega's? Dat gevoel heeft Van Etten wel. 'Als er iemand jarig is op een afdeling en er is taart, wordt de schoonmaker er vaak bij gevraagd. Dat is natuurlijk leuk, want dat levert veel meer werkvreugde. Aan de andere kant merken we dat de schoonmakers van hun werkgevers weinig tijd krijgen voor dit soort sociale contacten. Dat is lastig. Medewerkers van het ministerie hebben meer zeggenschap over de indeling van hun werkzaamheden dan de schoonmakers.'

Nadelen?

Als een schoonmaker op je kamer aan het werk is, vinden de meeste werknemers dat ze niet kunnen doorwerken. Maar is dat eigenlijk wel zo'n probleem? André de Reus van adviesbureau Atir: 'Het argument van geluidsoverlast van bijvoorbeeld de stofzuiger is echt onzin, want

er zijn tegenwoordig hele goed geluidsarme stofzuigers. En als het echt stoort, is er altijd wel een reden te verzinnen om even de werkplek te verlaten. Een kopietje maken, even naar de wc, een werkoverleg. Het schoonmaken is in een paar minuten gebeurd. Bovendien helpt het tegen RSI, als je even uit de bureaustoel opstaat voor een loopje.'

Ook volgens Van Etten valt het in de praktijk allemaal wel mee. 'De schoonmaker komt drie keer per week, en een ambtenaar zit heus niet de hele dag op zijn werkplek. En komt het een keer echt niet uit, dan kun je vragen of de schoonmaker iets later terugkomt of een keertje overslaat. Hiervan maakt de schoonmaker dan wel een aantekening: is de schoonmaker drie keer weggestuurd, dan wordt dat doorgegeven.'

Calculaties

Dagschoonmaak is niet bij alle soorten bedrijven mogelijk. In de panden die Farshadpour beheert, huizen naast de werkmaatschappijen van de Randstad Groep, ook een aantal externe huurders. 'Niet al onze huurders kiezen voor schoonmaak overdag', zegt hij. 'Er zit hier een helpdesk en daar hebben werknemers een kleine werkplek. Zij kunnen ook niet even van hun plaats gaan om de schoonmaker zijn werk te laten doen. Sommige vergaderfaciliteiten zijn zo volgeboekt dat het schoonmaken buiten werktijd moet plaatsvinden. En ook een uitgeverij in dit pand wil niet overdag worden gestoord. Het hangt dus heel erg af van het werkproces of dagschoonmaak is aan te raden. Onze huurders kunnen kiezen, maar kiezen ze voor avondschoonmaak dan betalen ze wel een hoger tarief.'

Atir signaleert steeds meer aanvragen voor calculaties over dag- of avondschoonmaak. Het aantal bedrijven dat overweegt over te stappen, is duidelijk groeiend. Naast de sociale redenen is het prijskaartje natuurlijk een belangrijke factor. De Reus: 'Bij calculaties in uiteenlopende panden is gebleken dat er vrijwel geen verschil aantoonbaar is

bij het totale aantal schoonmaakuren.

Vooraf de sociale interactie en aansturing vergt iets meer van de direct leidinggevende van de schoonmaakdienst, als gevolg daarvan is een geringe toename van de toezichturen acceptabel. Maar op een totaalprijs spelen deze invloeden nauwelijks een rol. Overdag kost het de schoonmaker meer tijd om zich te verplaatsen; hij moet vaker even wachten tot hij aan de slag kan. Ook communicatie met de ruimtegebruiker vergt extra tijd.

Daar staat tegenover het fenomeen dat bepaalde gebruikers aan de schoonmaker aangeven dat er vandaag niet hoeft te worden schoongemaakt in verband met drukke werkzaamheden. Uit verschillende berekeningen blijkt dat tijdverhogende factoren worden gecompenseerd met tijdverlagende factoren waardoor er onder de streep geen kostenverhoging aantoonbaar is. Op het gebied van energie en bewaking zijn wel kostenverlagingen te realiseren. Bij dagschoonmaak kan 's avonds de verlichting grotendeels uit blijven en in het gebouw hoeft minder te worden gesurveilleerd.'

Kansen

Alles afwegend lijkt voor de meeste ondernemingen de keus voor dagschoonmaak dus aantrekkelijk. Van Etten: 'Dagschoonmaak biedt een heleboel kansen, maar die zijn bij ons ministerie nog niet allemaal benut. Het schoonmaken gaat prima; de gewenste interactie tussen schoonmakers en ambtenaren kan nog beter.' Aan bedrijven die overwegen over te stappen kan hij het zeker aanbevelen: 'De voordelen zijn groot en de nadelen zijn veel minder vervelend dan men soms denkt.' Ook Farshadpour ziet veel voordelen. 'Er zijn geldige redenen om te kiezen voor avondschoonmaak, maar ik merk dat het voor de schoonmakers veel prettiger werken is als je weet voor wie je het doet.' ✕

Christine van Eerd is tekstschrijver.